

Norsk institutt for vannforskning

Gaustadalleen 21
0349 Oslo

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ragnar Ødegaard, 62 55 11 83

Vår dato
28.06.2017
Arkivnr.
432.4

Vår referanse
2013/7745
Deres referanse

Åkersvika naturreservat - dispensasjon for bruk av båt og innsamling av vannplanter

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Fylkesmannen Norsk institutt for vannforskning (NIVA) dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat, § 3 bokstav a og § 5 bokstav b, for bruk av motorbåt og for begrenset innsamling av vannplanter i juli 2017. Dispensasjonen er gitt under visse vilkår.

Fylkesmannen viser til søknad av 20. juni 2017.

NIVA søker om dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat for bruk av motorbåt i de ytre delene av reservatet og for innsamling av noe plantemateriale for sikker artsbestemmelse. Det vises til at NIVA og Norsk institutt for naturforskning på oppdrag fra Miljødirektoratet har ansvaret for basisovervåkingen av store innsjøer i henhold til Vannforskriften. I forbindelse med dette prosjektet skal vannvegetasjonen undersøkes i Mjøsa i 2017. Undersøkelsen av vannplanter skal foretas i strandsonen på 20 lokaliteter rundt hele Mjøsa, herunder i de ytre delene av Åkersvika naturreservat (vest for Stangebrua). Det vil bli benyttet standard metodikk, dvs. bruk av båt, vannkikkert og kasterive/rive. Båt med motor planlegges benyttet. Undersøkelsene skal gjennomføres i perioden 9. – 12. juli 2017.

Den omsøkte båtferdselen og innsamlingen av vannplanter vil berøre det utvidete Åkersvika naturreservat, vedtatt ved kongelig resolusjon av 22. januar 2016. Formålet med opprettelsen av naturreservatet er å bevare et verdifullt våtmarksområde som et dynamisk og komplekst innlandsdelta med kroksjøer og meandere og med stor variasjon i naturtyper, blant annet rike utforminger av bløtbunn, sumpmark, fuktenger, flomskogsmark og fastmarksskogsmark. Området har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl og som leve- og voksested for sjeldne og truede plante- og dyrearter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en god tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Ifølge verneforskriftens § 3 punkt a er vegetasjonen i vann og på land vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller deler av disse fra reservatet. All ferdsel i naturreservatet skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner, jf. verneforskriftens § 5. I følge verneforskriftens § 5 bokstav b er det forbud mot motorferdsel til vanns hele året innenfor jernbanebrua (Dovrebanen) og i perioden fra og med 1. april til og med 31. mai i området utenfor jernbanebrua.

Naturmangfoldlovens § 48 åpner imidlertid for at det kan gis dispensasjon fra verneforskrifter for naturvernområder dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Ifølge *Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014)* fra Miljødirektoratet kan det bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak.

Fylkesmannens vurdering

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Fylkesmannen mener med bakgrunn i naturfaglig registreringsmateriale som foreligger for Åkersvika naturreservat å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og mulige konsekvenser av det omsøkte tiltaket slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet blir derfor ikke tillagt vekt i denne saken.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning på et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Belastningen på Åkersvika naturreservat samlet sett er generelt stor. Motorbåttrafikk innenfor jernbanebrua etter 31. mai vil også kunne virke forstyrrende på fuglelivet, men Fylkesmannen vurderer at en enkelttur i området mellom Stangebrua og jernbanebrua i juli måned representerer en forbigående forstyrrelse som vil ha liten virkning for verneverdiene. Innsamling av noe vannplantemateriale for artsbestemmelse vil være et inngrep av beskjedent omfang som vurderes ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. En kan derfor ikke se at gjennomføring av det omsøkte tiltaket vil føre til at den samlede belastningen for naturreservatet vil bli for stor.

Naturmangfoldloven § 11 vurderes ikke som relevant i denne sammenhengen. Fylkesmannen forutsetter at det i gjennomføringen av prosjektets arbeid i Åkersvika naturreservat benyttes metoder og teknikker som i minst mulig grad medfører belastning på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldlovens § 12.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Fylkesmannen Norsk institutt for vannforskning dispensasjon fra verneforskriftens § 3 bokstav a og § 5 bokstav b til den nødvendige innsamlingen av vannplantemateriale for artsbestemmelse i de ytre delene av Åkersvika naturreservat i perioden 9. – 12. juli 2017, samt for den aller nødvendigste bruken av motorbåt i den forbindelse. I denne vurderingen er det lagt vekt på at det omsøkte tiltaket medfører et inngrep og en ferdsel av svært beskjedent omfang som ikke synes å ville påvirke verneverdiene nevneverdig, samt at undersøkelsene er en del av et nasjonalt prosjekt knyttet til basisovervåkingen av store innsjøer i Norge. Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Innsamlingen av plantemateriale skal begrense seg til det som er nødvendig.
- Bruk av motorbåt skal begrenses til det absolutt nødvendige og det skal kjøres hensynsfullt og med lav fart.
- Dispensasjonen skal medbringes under feltarbeidet.

Dette vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
fung. miljøverndirektør

Ragnar Ødegaard
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:

Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
SNO v/Rune Bjørnstad	Stafsbergveien 145	2319	HAMAR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

